

Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности

Сенату Универзитета уметности у Београду

ИЗВЕШТАЈ

**Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког
пројекта Душана Панајотовића**

под називом:

***Однос између солисте и оркестра у концертима за виолину у периоду класицизма и
романтизма: Одједи на извођење данас***

Наставно-уметничко-научно веће Факултета музичке уметности у Београду, на седници одржаној 13. јуна 2022. године, донело је одлуку о именовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Душана Панајотовића под називом: „Однос између солисте и оркестра у концертима за виолину у периоду класицизма и романтизма: Одједи на извођење данас”, у саставу: мр Гордана Матијевић Недељковић, редовни професор, ментор, др Биљана Лековић, доцент, коментор, др ум. Марија Мисита, ванредни професор, др ум. Мадлен Стокић Васиљевић, ванредни професор и др ум. Мина Менделсон, редовни професор Факултета уметности у Нишу. На основу увида у докторски уметнички пројекат кандидата подносимо Извештај који садржи уводно образложење, биографију кандидата, анализу докторског уметничког пројекта – јавне уметничке презентације и писаног рада, критички осврт и оцену рецензената и закључак Комисије.

Уводно образложење

Душан Панајотовић је пријавио тему докторског уметничког пројекта 25. маја 2020. године под називом: „Однос између солисте и оркестра у концертима за виолину у периоду класицизма и романтизма: Одједи на извођење данас”.

На основу предлога Катедре за гудачке инструменте Веће Факултета на седници од 3. јуна 2020. године донело је одлуку о именовању Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта у саставу: мр Гордана Матијевић Недељковић, редовни професор, др ум. Марија Мисита, ванредни професор, и др ум. Мина Менделсон, редовни професор Факултета уметности у Нишу.

Веће Факултета на седници одржаној 3. јула 2020. године, донело је одлуку о усвајању Извештаја Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта и одобравању теме докторског уметничког пројекта Душана Панајотовића под називом: „Однос између солисте и оркестра у концертима за виолину у периоду класицизма и романтизма: Одједи на извођење данас”.

Сенат Универзитета уметности је на седници од 24. септембра 2020. године донео одлуку којом се одобрава рад на реализацији докторског уметничког пројекта. За ментора на изради докторског уметничког пројекта одређена је мр Гордана Матијевић Недељковић, редовни професор, а за коментора др Биљана Лековић, доцент.

На основу обавештења ментора и предлога Катедре за гудачке инструменте, Наставно-уметничко-научно веће Факултета музичке уметности у Београду на седници одржаној 13. јуна 2022. године донело је одлуку о именовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Душана Панајотовића под називом: „Однос између солисте и оркестра у концертима за виолину у периоду класицизма и романтизма: Одједи на извођење данас”, у саставу:

др ум. Марија Мисита, ванредни професор, Факултет музичке уметности у Београду, председник Комисије,

мр Гордана Матијевић Недељковић, редовни професор, Факултет музичке уметности у Београду, ментор,

др Биљана Лековић, доцент, Факултет музичке уметности у Београду, коментор,

др ум. Мадлен Стокић Васиљевић, ванредни професор, Факултет музичке уметности у Београду,

др ум. Мина Менделсон, редовни професор, Факултет уметности у Нишу.

Биографија кандидата

Душан Панајотовић (1992) рођен је у Књажевцу, где је стекао основно музичко образовање у школи "Предраг Милошевић" у класи проф. Огњана Рилака, а средње музичко образовање наставља у Нишу, у музичкој гимназији "Војислав Вучковић" у класи проф. Зорице Илић. Факултет музичке уметности у Београду је уписао 2010. године у класи ред. проф. Гордане Матијевић-Недељковић, под чијим менторством је завршио основне и мастер студије. Тренутно похађа докторске студије на Катедри за гудачке инструменте, где је истовремено ангажован као асистент.

Његови први музички кораци, али и каснија професионална извођења, праћена су бројним републичким и међународним наградама попут награде за *Најбољег младог уметника* коју додељује удружење музичких уметника Србије (УМУС), прва награда на интернационалном такмичењу *3rd International Danube Instrumental Competition* у Улму, Немачка, затим *Yamaha* и *Музика* класика, а потом и специјална награда на Интернационалном такмичењу *Ohrid Pearls* у Македонији у виду стипендије за даље усавршавање на *Schoole of Music & Dance, College of Creative Arts*, државном универзитету у Сан Франциску, САД. Одликован је и првим наградма на Интернационалном такмичењу *Burgos International Music Festival* у Шпанији, на Републичком такмичењу у Београду и на такмичењу из извођења савремене српске музике *ReConstruction* у дисциплини камерна музика, а такође је и добитник награда из фондова Факултета музичке уметности у Београду *Миодраг Маџић - Мишо*, *Мери Жежељ - Мајер* и *Мерима Драгутиновић*.

Као солиста истакао се на домаћим и иностраним музичким фестивалима као што су Нишке музичке свечаности (НИМУС), Београдске музичке свечаности (БЕМУС), Мокрањчеви дани у Неготину, ФЕСТУМ, Strings у Лесковцу, NEISUONI DEILUOGNI у Италији. Солистичке наступе је остварио са оркестром на *Burgos International Music Festival* у Шпанији, са гудачким оркестром *Душан Сковран* у великој дворани Задужбине И. М. Коларца, Нишким симфонијским оркестром, гудачким оркестром *Тринаест гудача*,

уз пратњу Оркестра театра у Улму и других. Са гудачким квинтетом *Тринаест гудача* изводио је дела српских и иностраних аутора, што је забележено на издатом CD диску.

Концертмајстор је ансамбла *Тринаест гудача*, а наступао је као концертмајстор у *Young Euro Classic Orchestra* у сали *Berlin Konzerthaus*, под руководством Лиане Исакадзе, и са СО Факултета музичке уметности. Стручна усавршавања стиче код Јована Колунџије, Хагаиа Шахама, Стефана Миленковића, Олега Похановског, Сретена Крстића, Лиане Исакадзе, Павела Верњикова и других светски познатих имена, значајних за интерпретацију виолинске музике.

Залаже се за извођење савремених дела, превасходно српских композитора. У циљу очувања српског композиторског стваралаштва изводио је дела Светлане Савић, Светлане Максимовић, Татјане Милошевић, Владимира Кораћа и других а недавно је премијерно извео концерт за виолину Ивана Јевтића. Активно изводи дела младих аутора са одсека за композицију ФМУ, а у оквиру фестивала *КОМА* премијерно је извео *Раскованог прометеја* за виолину и оркестар студента композиције Игора Андрића. Вођен овом идејом, обновио је *Београдски трио* са колегама који такође негују савремено српско стваралаштво. Са триом је изводио дела бројних композитора широм наше земље, али и у Европи са посебним акцентом на наступима у Белгији у *Vozaar* сали лепих уметности. Оснивач је и уметнички директор музичког фестивала *У част Предрага Милошевића* у Књажевцу.

АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА – ЈАВНЕ УМЕТНИЧКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ И ПИСАНОГ РАДА

Јавна уметничка презентација – концертно извођење

Јавну уметничку презентацију докторског уметничког пројекта Душан Панајотовић је одржао 21. јуна 2022. године, у 11 часова у Великој сали Факултета музичке уметности. Клавирски сарадник била је Ивана Павловић.

Програм:

Николо Паганини – Концерт за виолину бр. 1 Д дур
Allegro maestoso – Adagio – Rondo. Allegro spiritoso

Паганинијев први виолински концерт спада у концерте за виолину са најтежим техничким захтевима. Слушајући Душана Панајотовића могли би се преварити и помислити да то и није тако тешко. Задивљује лакоћа са којом је уткао све техничке проблеме у музичку мисао која је текла неометано и надахнуто. Елементи виолинизма које је Паганини раскошно користио у компоновању овог концерта су у извођењу Душана Панајотовића добили нову димензију. Бриљантно су били изведени пасажии, двозвучи, акорди, флажолети, а посебно импресионира техника десне руке, елегантно, без икаквог напора одсвиране разне врсте летећих штрихова, као и изразито кантабилан тон. Спектакуларна Сорцова (Émile Sauret) каденца, најтежа каденца у виолинском репертоару, која је традиционално саставни део овог концерта, изведена је неустрашиво и сигурно.

Слушајући ово извођење Паганинијевог концерта и пратећи однос између солисте и оркестраске деонице коју је изводио клавир, стиче се утисак оперске сцене, што није изненађујуће с обзиром на популарност Росинијевих опера у то време. На сцени су се смењивали карактери и различита осећања, од дијаболичног и драматичног до меланхоличног и сетног, од врцавог и радосног до страшног и патетичног.

Душан Панајотовић се представио не само као врхунски виолиниста који је успео да сагледа све техничке и извођачке специфичности композиције већ и као комплетан музичар који је динамично приказао драматургију дела – јасну структуру, различите карактере и расположења, а која не тако ретко бива запостављена под притиском техничких захтева.

Анализа образложења докторског уметничког пројекта (писаног рада)

Писано образложење докторског уметничког пројекта садржи укупно 62 странице међу којима су: две насловне странице (на српском и енглеском језику), апстракт (на српском и енглеском језику), *Садржај*, главни текст, списак литературе и биографија кандидата. На самом крају рада приложене су и: *Изјава о ауторству*, *Изјава о истовестности штампане*

и електронске верзије докторског рада и *Изјава о коришћењу*. Текст је писан фонтом *Times New Roman*, величине слова 12, у прореду 1,5. Коришћена литература (списак приложен на странама од 50. до 52) садржи 37 јединица на српском, хрватском, енглеском и руском језику, а приложен је и списак вебографије (6 јединица). Укупан број подножних напомена је 94, што указује на ауторов одговоран и високо професионалан однос према коришћеним изворима. У рад су укључена и 32 промишљено одабрана нотна примера која илуструју аналитички проблематизоване сегменте текста. Писани рад је постављен као логично организована целина, уоквирена *Уводом* (стр. 1–3) и *Закључком* (стр. 48–9). Централни сегмент текста чине три поглавља: 2. *Настанак жанра концерта за виолину и његов развој у периоду класицизма и романтизма* (стр. 4–38); 3. *Компарација и систематизација типова односа између солисте и оркестра у концертима за виолину* (стр. 39–43); 4. *Паганини у 21. веку: интерпретација концерта за виолину и оркестар у Де дуру оп. 6 бр. 1* (стр. 44–47). У *Уводу* су истакнути мотиви који су аутора определили да се посвети одабраној теми, при чему је наглашен онај који се односи на недостатак истраживања, нарочито на српском језику, посвећених питањима виолинског концерта и односа између солисте и оркестра. Поред тога, представљени су и: циљ рада, предмет рада и методолошки оквир. У погледу методологије кандидат је издвојио значај историјског приступа и упознавања са „историјским развојем жанра виолинског концерта, стила епохе, појединачног композиционог стила одабраних композитора, као и извођачке технике у складу са развојем инструмента” (стр. 3). Управо је овим темама посвећено прво централно поглавље. Након концизног сагледавања историјског прегледа развоја жанра концерта и нешто темељније анализе конкретних композиторских поетика (Моцарта, Бетовена, Паганинија, Менделсона, Вијетана, Брамса, Вијењавског, Чајковског и Сибелијуса), Панајотовић настоји да начини јасну и функционалну компаративну анализу и систематизацију формираних закључака, односно модела према којима се гради однос између солисте и оркестра у доба класицизма и романтизма (друго поглавље). На крају, кандидат се посвећује темељнијем сагледавању дела које је изведено на јавној уметничкој презентацији – Паганинијевом *Концерту за виолину и оркестар* бр. 1 у Де дуру, настојећи да га представи и доживи у савременом контексту и то баш у години када се обележава 240 година од рођења овог композитора.

Критички осврт и оцена рецензената

Предмет докторског уметничког пројекта Душана Панајотовића било је истраживање типова различитих односа између солисте и оркестра у виолинским концертима насталим у периоду класицизма и романтизма. Овај жанр одликује дијалошка комуникација солисте и оркестра, али њихов однос подразумева и надметање, међусобно ослушкивање, и на крају, заједничко стварање. На концерту смо чули активну интеракцију између солисте и оркестра чију деоницу је преузео клавир, и тиме је писани рад у коме је једно од поглавља било посвећено Паганинијевом концерту за виолину бр 1 Д дур и практично заокружен на најексплицитнији начин. Извођење је било зрело, оригинално, са врхинским уметничким донетима постављено на бриљантној техничкој основи.

Комисија похваљује и резултат који је кандидат представио у писаном делу докторског уметничког пројекта, будући да је реч о тексту који је писан јасним и концизним језиком, утемељеном на релевантним изворима, односно адекватној аналитичкој апаратури. Аутор је веома сложену тему успешно систематизовао и проблематизовао у служби надоградње сопственог интерпретаторског искуства. Он је материји приступио професионално, уз строго поштовање научне методологије, испољивши креативност и радозналост да теми приступи из различитих визура.

Закључак комисије

Докторски уметнички пројекат кандидата Душана Панајотовића *Однос између солисте и оркестра у концертима за виолину у периоду класицизма и романтизма: Одјеци на извођење данас*, резултат је обимног, захтевног и веома комплексног уметничког и теоријског истраживања. Аутор је његовом реализацијом остварио вредан уметнички резултат и дао допринос истраживању виолинског концерта и конкретних проблема односа (садејства и надметања) између солисте оркестра, као и истраживању историјског и извођачког развоја овог жанра.

Јавна презентација Паганинијевог првог концерта за виолину у Де дуру представљала је јединствен уметнички доживљај приказавши кандидата као изузетног виолинисту раскошног талента и супериорне технике. Писано образложење докторског уметничког пројекта урађено је прецизно и систематично. Рад је веома информативан док су тезе и закључци изведени умешно и потпуно разумљиво.

Провера, извршена уз помоћ програма *iThenticate*, доказала је оригиналност писаног дела докторског уметничког пројекта, о чему је, у складу са Правилником о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду, сачињен одговарајући извештај ментора.

На основу свега изнетог, Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Душана Панајотовића констатује да јавна уметничка презентација докторског уметничког пројекта и писани део докторског уметничког пројекта представљају важан допринос уметничкој области извођачке праксе на виолини те да у потпуности одговарају захтевима докторских уметничких студија.

Комисија једногласно позитивно оцењује завршни докторски уметнички пројекат *Однос између солисте и оркестра у концертима за виолину у периоду класицизма и романтизма: Одјеци на извођење данас*, кандидата Душана Панајотовића и предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду да га прихвати и одобри његову одбрану.

Комисија у саставу:

др ум. Марија Мисита, ванредни професор, Факултет музичке уметности у Београду, председник Комисије,

---

мр Гордана Матијевић Недељковић, редовни професор, Факултет музичке уметности у Београду, ментор,

---

др Биљана Лековић, доцент, Факултет музичке уметности у Београду, коментор,

---

др ум. Мадлен Стокић Васиљевић, ванредни професор, Факултет музичке уметности у Београду,

---

др ум. Мина Менделсон, редовни професор, Факултет уметности у Нишу.

**ОЦЕНА ИЗВЕШТАЈА
О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ
ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА**

На основу Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду и налаза у извештају из програма iThenticate којим је извршена провера оригиналности писаног дела докторског уметничког пројекта „Однос између солисте и оркестра у концертима за виолину у периоду класицизма и романтизма: одједи на извођење данас“, аутора Душана Панајотовића, констатујем да утврђено подударане текста износи 7%. Овај степен подударности последица је навођења личних имена, назива композиција, институција, интернет адреса, цитата, библиографских јединица, тзв. општих места (фраза) и података, што је у складу са чланом 9. Правилника.

На основу свега изнетог, а у складу са чланом 8. став 2. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду, изјављујем да извештај указује на оригиналност писаног дела докторског уметничког пројекта, те се прописани поступак припреме за одбрану може наставити.

13. септембра 2022. године

Ментор
мр Гордана Матијевић
Недељковић, редовни професор
